

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6202/2022
09.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Драган Милеуснић, адвокат из ..., против туженог Компанија „Дунав осигурање“ АДО Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3002/21 од 09.12.2021. године, у седници одржаној 09.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3002/21 од 09.12.2021. године, у преиначујућем делу (став други изреке).

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3002/21 од 09.12.2021. године у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици П 56/20 од 16.09.2021. године, ставом првим изреке, тужбени захтев је делимично усвојен. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете исплати за претрпљене физичке болове 800.000,00 динара, за претрпљени страх 800.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености 600.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због умањења животне активности 1.000.000,00 динара, што укупно износи 3.200.000,00 динара све са законском затезном каматом од 16.09.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљи на име накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде због неспособности за рад исплати 338.955,34 динара са законском затезном каматом од 12.03.2020. године до исплате, док је у преосталом делу преко досуђеног, тужбени захтев за накнаду материјалне штете до тражених 1.037.000,00 динара са законском затезном каматом за сваки месечни износ појединачно од јула 2018. године закључно са јуном 2020. године, одбијен. Четвртим ставим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле за исплату износа од 3.000.000,00 динара на име капитализиране ренте, на име накнаде штете због изгубљене способности за рад са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 311.500,00 динара са законском затезном каматом од

дана извршности пресуде до исплате. Ставом шестим изреке, тужиља је ослобођена од плаћања судских такси у овом поступку.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3002/21 од 09.12.2021. године, ставом првим изреке, жалбе парничних странака су делимично усвојене и делимично одбијене и првостепена пресуда преиначена у ставу другом изреке, у усвајајућем делу захтева за накнаду нематеријалне штете, тако што је одбијен тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова преко износа од 400.000,00 динара (за износ од 400.000,00 динара), на име претрпљеног страха преко износа од 360.000,00 динара (за износ од 440.000,00 динара), на име душевних болова због умањења животне активности преко износа од 850.000,00 динара (за износ од 150.000,00 динара) и на име душевних болова због наружености преко износа од 420.000,00 динара (за износ од 180.000,00 динара) са законском затезном каматом од 16.09.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, првостепена пресуда је укинута у побијаном усвајајућем и одбијајућем делу одлуке о тужбеном захтеву за накнаду материјалне штете у виду изгубљене зараде због неспособности за рад и делу одлуке о трошковима поступка (ставови три и пет изреке) и предмет је у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење. Ставом четвртим изреке, првостепена пресуда је потврђена у преосталом побијаном усвајајућем и одбијајућем делу одлуке о тужбеном захтеву (став четврти изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначујућем делу и делу одлуке о захтеву за накнаду штете у виду капитализиране ренте, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужиље дозвољена у преиначујућем делу побијане одлуке по члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), испитао је побијану пресуду у том делу на основу члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизији суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се наводима ревизије указује није прописана као ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачка 2. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је 05.07.2018. године, задобила тешке телесне повреде у виду прелома доњег дела десне потколенице, у нивоу скочног зглоба, вишекомадног са помаком уломака уз оштећење површног кожног ткива, када је ударило путничко возило док је прелазила пешачки прелаз током укљученог зеленог светла. Тужиља је оперисана 11.07.2018. године и лечење је било дуготрајно, а завршено је 01.07.2020. године. Тужиља је због повређивања трпела физичке болове високог интензитета у трајању од 7 до 10 дана, затим средњег интензитета у трајању од 15 до 20 дана који су прешли у бол слабијег интензитета у трајању од 20 до 25 дана, те и данас постоји бол при свакодневним активностима и неће престати у будућности јер се услед дегенеративних промена могу лагано интензивирати. Код тужиље као последица повређивања постоји умањење животне активности од 30%, као и

наруженост која је функционална и естетска и огледа се у немогућности нормалног хода који је измењен, те у постојању грубих промена меких ткива са великим и неправилним ожилцима дуж десне потколенице, која је средње тешког степена. Тужила је приликом повређивања трпела примарни страх јаког интензитета који је трајао колико и ситуација угрожености, а након тога секундарни страх 7 до 10 дана по повређивању који је био јаког интензитета и средњег интензитета наредне две до три недеље, а потом три до четири недеље слабог интензитета и убудуће ће се повремено јављати у слабом интензитету. Код тужиле постоји умањење опште радне способности од 30,5% као и умањење специфичне радне способности од 38% за рад на радном месту сервер, као и губитак (100% умањење) радне способности на одређеним радним местима (пописивач потрошене електричне енергије, анкетар, конобар, пратилац хендикепиране деце и слично). Са преосталом радном способношћу тужила би могла да ради на мануелним пословима који се углавном обављају у седећем положају са повременом могућношћу устајања, ходања на краће релације по равном без ношења терета преко 5 килограма у повољним микроклиматским условима и без рада „на норму“. Тужила је у време саобраћајне незгоде имала 50 година и била је запослена на неодређено време код послодавца на пословима ... све до 28.02.2019. године када је послодавац у АПР-у одјавио обављање делатности.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужени у обавези да тужили накнади претрпљену штету, као осигуравач возила којим је штета проузрокована, па је имајући у виду последице повређивања, интензитет и трајање душевних болова, страха и физичких болова, те степен наружености и умањења животне активности применом члана 200. Закона о облигационим односима одмерио новчану накнаду као сатисфакцију на име накнаде нематеријалне штете за сваки поједини вид штете. Захтев тужиле за накнаду материјалне штете у виду изгубљене зараде због неспособности за рад је делимично усвојен, а за исплату капитализиране ренте због изгубљене способности за рад је одбијен, јер тужила није доказала постојање околности да се уместо периодичних исплата одреди исплати у једном износу у смислу члана 188. став 3. тачка 5. ЗОО.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у делу одлуке о накнади нематеријалне штете, налазећи да је приликом одмеравања висине накнаде погрешно примењено материјално право из члана 200. Закона о облигационим односима, закључујући да тужили на име правичне новчане накнаде за претрпљене физичке болове припада износ од 400.000,00 динара, за претрпљени страх 360.000,00 динара, за душевне болове због наружености 420.000,00 динара и за умањење животне активности 850.000,00 динара, па је преко наведених износа тужбени захтев одбијен.

Врховни суд налази да су неосновани ревизијски наводи тужиле о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда приликом одмеравања висине накнаде нематеријалне штете.

Висина новчане накнаде нематеријалне штете у складу са одредбом члана 200. Закона о облигационим односима (ЗОО) има за циљ материјалну сатисфакцију због претрпљених физичких болова, душевних болова због умањења животне активности, наружености, као и за страх, када суд нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање оправдавају досуђивање правичне новчане накнаде независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству. Међутим, приликом

одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд води рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада али и о томе да се њоме не погудује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. У конкретном случају другостепени суд је одмеравајући висину правичне новчане накнаде узео у обзир све околности конкретног случаја, као што су јачина физичких болова и страха, њихово трајање, затим све последице повређивања на здравствено стање тужиље, степен наружености и умањења животне активности, а затим правилно одмерио висину правичне новчане накнаде за сваки поједини вид штете водећи рачуна да се њоме не погудује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Такође, приликом одмеравања висине накнаде другостепени суд је имао у виду и циљ коме служи новчана накнада, као облик отклањања штетних последица којом се оштећеном омогућава задовољење да би се успоставила психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја у мери у којој је то могуће. Сагласно наведеном Врховни суд налази да је другостепени суд правилно применио правило из члана 200. ЗОО, па су као неосновани оцењени сви ревизијски наводи тужиље о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у преосталом делу у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Ревизијом тужиље се побија другостепена пресуда у делу којим је одбијена као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу захтева за исплату износа од 3.000.000,00 динара на име капитализиране ренте због изгубљене способности за рад са каматом. Према члану 403. став 3. ЗПП ревизија није дозвољена у имовинско-првним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој парници поднета је 13.03.2020. године са захтевом за накнаду нематеријалне и материјалне штете, с тим што је у току поступка поднеском од 13.08.2020. године, тужба преиначена, повећањем постојећег захтева у погледу висине новчаног потраживања.

У конкретном случају ради се о имовинско-правном спору за накнаду нематеријалне и материјалне штете, па како вредност предмета спора побијаног дела (3.000.000,00 динара) не прелази цензус за изјављивање ревизије од 40.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан преиначења тужбе 13.08.2020. године (1 евро = 117,5804), то је Врховни суд нашао да ревизија тужиље у наведеном делу није дозвољена.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић